

Abstrakt 9:

Artem Borysow¹, Michał Dzik², Marta Kurek³

¹Instytut Archeologii, Narodowa Akademia Nauk Ukrainy, Kijów; ²Instytut Archeologii, Uniwersytet Rzeszowski; ³ Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki)

„Domniemane cmentarzysko Lachów w Mykolajiwce nad Rosią, obw. czerkaski, Ukraina. Nowy etap badań”.

Wczesnośredniowieczny kompleks osadniczy w Mykolajiwce nad Rosią, dopływem Dniepru, znany jest m.in. z cmentarzyska, które od blisko 70 lat funkcjonuje w piśmiennictwie, jako miejsce pochówku latopisowych Lachów. Według Powieści dorocznej mieli oni zostać przesiedleni nad Roś przez Jarosława Mądrego, po najeździe na państwo Piastów w 1031 r. W 2019 r. rozpoczęto realizację projektu, którego celem jest pełniejsze rozpoznanie tamtejszego kompleksu osadniczego.

Na cmentarzysku odkryto trzy pochówki szkieletowe – kobiety, mężczyzny i dziecka – które poddano analizie archeologicznej i antropologicznej. Badania te uzupełniono analizami próbek kości, w tym radiowęglową i DNA. W celu przygotowania preparatów umożliwiających analizę mikroskopową szkliwa zębowego, dwa trzonowce (m₁) zostały zatopione w żywicy epoksydowej, a następnie wykonano przekrój poprzeczny przez guzki. Dla każdego zęba wykonano dokumentację fotograficzną z wykorzystaniem różnego powiększenia, w celu identyfikacji i pomiaru linii neonatalnej, co wraz z oceną struktury szkliwa pozwala oszacować przebieg wczesnego rozwoju biologicznego osobnika. Dla jednego zęba trzonowego wykonano pomiar zawartości wapnia, fosforu, baru i strontu z wykorzystaniem spektrometrii mas z jonizacją próbki w plazmie indukcyjnie sprzężonej po ablacji laserowej.

Przeprowadzone badania umożliwiły ocenę materiału kostnego z datowanych na XI w. pochówków pod kątem jego przydatności do analiz laboratoryjnych, mogących dać odpowiedź m.in. na pytanie o pochodzenie ludności pochowanej na cmentarzysku.

Słowa kluczowe: Archeologia migracji, Lachowie na Rusi.